

A birodalmi gyűlés feloszlatása mellett döntött Hindenburg

Uj diktátor

A három H-betűs német államférfi: Hindenburg, Hitler és Hugenberg végső összefogása, amely hosszas várakozás után tulajdonképpen azt hozta csak meg, amit egész Európa két év óta szinte bizonyosra vett, tehát a német nemzeti szociálisták hatalomra jutását, szerdán estére meghozta a sorsdöntő eredményt: a birodalmi gyűlés feloszlatását. Hitler kitűnően agitált az ellenzékben és újfajta lendületével megtörte nemcsak a régi pártok begyökeresedett nagyságát, de maga mellé sodorta az államfőt is és a jelen pillanatban a német elnökválasztás tanúsága szerinti tizenhárom millió német bizalmának letéteményese, Hitler, birodalmi gyűlés nélkül, egyedül tartja kezében a hatalmat az egész nagy német nemzet felett.

Európa számára ami eddig meglepetés, az csupán annyi, hogy a német néptribunát sem a legális, sem pedig az erőszakos ut nem vezette a hatalomhoz. Aki azt hitte, hogy Hitlert a kancellári székbe vagy a német nép legális többségének egyre növekvő lelkesedése emeli be, vagy aki abban bízott, hogy a barnaingesek és az acélszakosok vállain sétálva éri el államcsíny útján a hatalmat, egyformán csalódott. Hitlert diktátorra a legnagyobb politikai ellenségei tették meg: volt ellenfele és jelenlegi támogatója, Hindenburg és ugyancsak kemény ellenlábas — most hűséges segítőtársa — von Papen. A német belpolitika lélegzeteláztató iramában bekövetkezett az egész vonalon az általános kiábrándulás úgy jobb, mint szélsőbal felé és a nemzet ősi gerince, a junker, Hitler mellett bontott lobogót. A munkaképtelennek bizonyult német parlamentárizmust ez a két összefogott hatalom, nyers tényező buktatta meg, amely mindegyik külön-külön kényszerült rájönni arra, hogy csakis úgy biztosíthatják a maguk számára a jövőt, ha összefognak. A lezajlott küzdelmek során, amelyekben megbukott a katonai diktatura álma, megbukott a parlamentárizmus és a koalíció, a junkerek megtörték Hitlert, Hitler ösztöztörte a híres junker-egységet és a kölcsönösen apróra törött darabkákat összekeverve most már könnyebb összeforrasztani a nemzeti egység frontjába. Az a tény, hogy Hindenburg is Hitler mellé állott és az új választásokat március elsejére kiírta, arra vall, hogy Németországnak tiszta nemzeti szociálista nemzetgyűlése lesz márciusra, melyből hatalmas energiák fognak kisugárzani a szociálista és a kommunista pártalakulatok felé, hogy összemorzsolják őket!

Az elkövetkező idők lélekzetvisszafejtő figyelemre készítik Európa népeit. Most kell eldölnie, hogy az egykori építészeti rajzoló és mázolósegéd, valóban második Mussolinije lesz-e a kontinens politikailag legszéjjeltagzottabb államának, vagy csupán egyike a politikai akarnokoknak, akiket szuggesztív egyéniségük képességeik nélkül emelt a tömegek feje fölé...? Hitler eddigi eredményei arra vallanak, hogy mint politikai sakkjátékos, ezt a játszmát eddig „biztos győzelemre” nyerte és a német faszecskék tisztára fogja söpörni a német tömegek lelkét Moszkva mákonyától. A lélektani pillanat kedvez neki és nem lehetetlen, hogy már márciusig valóban megszervezi a maga alakulataival az egész országot. Az olasz példa kész sémaként lebeg szemel előtt és most már Neurath külügyminiszter is szabadon evezhet át a Schleicher-féle francia orientációju politikai vizekről az Adria kékebb

Tiltakozás a parlamentben a kormány fizetésredukciós terve ellen

A cuzisták botrányos jeleneteket provokáltak --
Milliósi tantiémek és a fizetésredukció -- Akik
boxerekkel molesztálják a polgárságot

Bucurestiből jelenti az Aradi Közlöny tudósítója: A Kamara szerda-délutáni ülésén Hanibal Theodorescu avarescanus képviselő olvasott fel pártja nevében feltűnést keltő deklarációt. Kijelentette, hogy Romániában titkos erők dolgoznak a politikai pártok ellen és rombolják a tekintélyeket. Radulescu Mehediinti nemzeti-parasztpárti, Maniu és Mihalache ávozásával kapcsolatosan tett kommentárokat. Kijelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt hajlandó lett volna ellenzékbe vonulni, ha bebizonyult volna, hogy már nem bírja az államfő bizalmát. Ám úgy az uralkodó, mint a legutóbbi választásokon az ország biztosítók bizalmukról. A nemzeti-parasztpárt mélységesen dinasztikus érzésű, de az a kívánsága, — jelentette ki a képviselő — hogy a korona maradjon meg a maga keretein belül. Ha majd megírják Románia legújabbkori történelmét, — mondotta — úgy Maniuról meg fogják írni, hogy akadt egy ember, aki méltánylandó módon feláldozta magát a polgárság érdekében. Maniu azonban még vissza fog jönni a kormányra.

Bántalmazzák a gyanutlan járókelőket...

Speneanu tiltakozott a liberálisoknak ama vádjá ellen, mintha ő pénz keresne az osztály-sorsjáték-irodától. Kijelentette, hogy mindössze (!) nyolcezer lejes fizetése van, amelyért becsülettel megdolgozik. Egyébként a liberálisok azért támadják, mert a sorsjegyigazgatóság elutasította a Kaulmann-bankháznak egy ajánlatát, holott e banknak egyik alelnöke Duce...

Ezután a cuzista képviselők provokáltak hangos jeleneteket. Stelescu, majd Ion Codreanu szóvá tették az Ismeretlen Katona sírmlékénél történt vasárnapi eseményeket, ahol szerintük egy papot megvertek és a keresztet lábbal tiporták. Támadta a kormányt a fizetésleszállítások miatt, miközben egyesek milliósi tantiémeket vágnak mellékesen zsebre.

Manu lelkesz: Kik azok...?

Calinescu Armand belügyi államtitkár fényképeket terjeszt a Ház elé. Ezek a fényképek — mondotta — olyan diákokat ábrázolnak, akik a legkevésbé sem tanulmányaikkal foglalkoznak, hanem gyanutlan járókelőket és védtelen nőket inzultálnak a Calea Victoriei, csak azért, mert nem hajlandók megvásárolni levelező-lapjaikat, amelyekben bárdal ütnek le embereket... Ezek nem diákok, ezek gonosztevők, mondotta az alminiszter, majd beszéde további során kijelentette, hogy a fényképek között szerepel a bucaresti-i Cercul Sarden-

reménnyel biztató hullámaira. A többi úgy fog menni, mint a karikacsapás: Hitler ötszáz ezer katonáját egyesítik a birodalmi őrséggel, rendszeren felfegyverzik: a kommunistákkal leszámolnak és végét vetik a baloldali agitációnak

tesc elnökének és Stelescu képviselőnek képe is. A cuzisták nagy felzúdulással fogadják a bejelentést, Stelescu tiltakozik.

Calinescu: Boxerekkel molesztálják a polgárságot!

Ion Codreanu kijelenti, hogy Calinescu egy szót se válaszolt még az ő kérdéseire: amiket pedig elmondott, az mind hazugság. Óriási zaj támad erre a többségi padok között. Az elnök Stineanu alelnök biztosítani kívánja a feliratkozott Ghimbaseanu képviselő szólási sorrendjét, de a cuzisták tiltakoznak. Végre is Ghimbaseanu szóhoz jut és tiltakozik a kormány fizetésredukciós intézkedései ellen. Fel szólalása elvész a zajban, mert a cuzisták tüntetni kezdenek a vasárnapi eseményekkel kapcsolatban.

Cuza György: Ártatlan embereket tartóztatnak le a nyílt utcán, akiket hatalmaskodó zsidók bántalmaztak...!

Elnök a zajban felfüggesztette az ülést, de a kedélyek a szünet után sem nyugodtak meg. Lupu tiltakozást jelentett be az ellen, hogy őt az egyes szélsőséges pártok leterrorizálják. Nem hagyja magát.

Robu (Lupu felé): Egyszerűen le fogom löni...!

Lupu: Elnök ur, hallotta...?!

Az elnök Stineanu fegyelmi bizottság elé utasítja Robu, akinek ügyében pénteken délelőtt lesz tárgyalás: ugyanakkor folytatják a Kamara ülését is.

Lupu az ülés végén valóságos tesztorséggel körülvéve hagyta el a Kamara üléstermet.

A kormánypart hűségnyilatkozata

Itt írjuk meg, hogy a kormánypart ma délelőtt értekezletet tartott, amelyet Vaida miniszterelnök nyitott meg. Elsőnek Mihalache szólalt fel, akit ovációval fogadtak.

— A kormány rendelkezésére hocsátottam szerény erőmet — kezdte beszédét Mihalache — és felhívom Önöket, hogy ugyanezt tegyék. Ne avatkozzunk az alkotmányosság kérdésének megvitatásába, a tények logikája ennél sokkal meggyőzőbben beszél.

Mihalache után Costachescu szenátusi elnök emelkedett szólásra, aki hangsúlyozta, hogy a kormány tagjai a párt régi, kipróbált emberei, akik iránt a párt teljes bizalommal viseltetik. Örülni kell annak, mondotta, hogy a párt annyi kiváló politikussal rendelkezik, hogy több garnitúrát is össze tud állítani.

Ezután Vaida miniszterelnök a pártfegyelemről beszélt, majd pedig hangsúlyozta, hogy a kormány alkotmányosságát nem lehet kétségbe vonni. Arra kérte a pártot, hogy segítse a kormányt munkájában.

is. Schacht majd szanálja a közgazdaságot, Hugenberg kölcsönt szerez és Hitler beiktathatja az alkotmányba a régi jelszót: a kötelező munka alapelveit, amelytán újáépíti még az egész német birodalmat.

Február 11-én MAGYAR-BÁL

A FEHÉR KERESZTBEN.
Bejárat a főtéri oldalon.

Akik milliós házadót fizetnek Aradon

A házadó-kivetések érdekes pillanatképei

Az aradi házak adóját megállapító bizottságok már csak tíz-tizenkét napig folytatják működésüket, tehát közeledik a befejezés munkája. Most már teljes kép alkotható arról, hogy Aradon kik fizetik a legmagasabb házadót: kiknek a bérpalotái jövedelmeznek legjobbat és melyekben található leginkább füres lakások? A legmagasabb adóösszegek természetesen a volt Szabadság-téren és a főútvonalon álló két-három emeletes paloták után folynak be az államkincstárba. Amíg jobbak voltak a pénzvviszonyok, természetesen 4-5 millió lejt jövedelmezett az a nagy háromemeletes sarokház, amelyben számos üzlethelyiség is található. Mivel ott most nincs üres lakás, vagy üzlethelyiség, a palota adóalapját körülbelül 3 millió 800 ezer lejben alapították meg,

amely után 600 ezer lejt állami adót vetettek ki. Ehhez még globális- és városi adó is járul, tehát ezt a palotát közel 4 millió lejt össz-adó terheli.

Ezután következik az a szintén nagyon díszes kivitelű kétemeletes sarok-palota, amelyben ugyancsak sok üzlethelyiség van, de egy se áll üresen. Ez szintén majdnem egy millió lejt adóval gyarapítja az állami és városi bevételeket. Harmadik helyen áll jövedelmezőség szempontjából egy főúti, kétemeletes, szintén monumentális palota, majd egy háromemeletes középület következik, amely jövedelmezőség szempontjából a negyedik helyet foglalja el. Érdekes, hogy Arad legdíszesebben képzett üzlet- és bérháza — amelyben a legmodernebb és talán a legnagyobb lakások állnak, — nem jövedelmez annyit, mint a közhit tartja. Ennek okát így magyarázza az egyik szakember:

Abban a palotában sok nagy lakás van és a családok a mostani rossz viszonyok miatt, összehúzódva élnek, a kisebb lakásokat keresik, tehát a legnagyobb lakások, akármilyen modernnek legyenek, nehezebben adhatók ki.

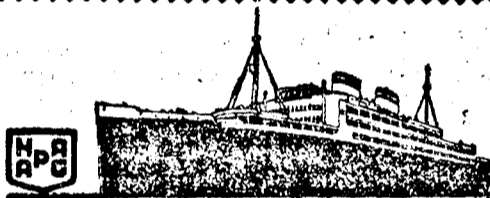
— Jellemző, — mondotta egy szép kétemeletes ház gondnoka, — hogy mi egy hátszobás lakást 44 ezer lejért adtuk ki, igaz, hogy a második emeleten.

Olyan házak is vannak a legforgalmasabb útvonalon, amelyekben az összes üzlethelyiségeken „k i a d ó!” felírás olvasható. Egy másik főtéri bérházban a régi üzletbérlet 80 ezer lejt adóssággal ment el és a tulajdonos olyan megértő, hogy még egy év után se perli

volt bérletjét. Olyan esetek is előfordulnak, hogy valamely megszorult cég 5-6 hónapig se bírja boltbérletét fizetni és a háztulajdonos még se mond fel neki, — a jobb jövő reményében. Pedig a házigazdának az ilyen helyiségek után is meg kell fizetni a házadót. Az is előfordul, hogy a kétemeletes régi ház legegyszerűbb kétszobás lakásában a ház egyik tulajdonosa lakik, pedig fiatalabb korában fényesebb otthona volt.

Ha már a háztulajdonos türelmességénél tartunk, meg kell említeni a következő, meghatározó érdekes esetet: A Purglyné-uccában lévő egyik ház tulajdonosának, aki bizonyos viszonyok között él, hat év óta derék, szorgalmas lakója van. Az illető két gyermek atyja, külföldi állampolgárságu hivatalnok, akinek néhány héttel ezelőtt el kellett hagynia Romániát, mert nem kapott új tartózkodási engedélyt. Aradi illetőségű feleségét és két gyermekét itt hagyta, amíg ügyét valószínűleg kedvezően ismét elintézik. A háztulajdonos egyelőre nem követelte tőle a házbért és amellett még el is tartja a kis családot. A házadó-kivető bizottság tagjai sóhajtozva jegyezték be a rubrikába a tulajdonos adóját.

— Sajnos, — mondták, — még ilyen esetben se térhetünk el a törvénytől. (X.)

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Cuba—Mexico járatok

ujjonnan megindítva.

Először utja a nagyszerű német motorhajónak „ORINOCO”-nak 1933. március 4. Hamburgból Habanában és Veracruzba.

I. II. és III. osztályú utasberendezés a legmodernebb komforttal.

A legújabb átkelési alkalom Cubába és Mexicoba utasok részére.

Prospektusokkal és felvilágosítással szolgál!

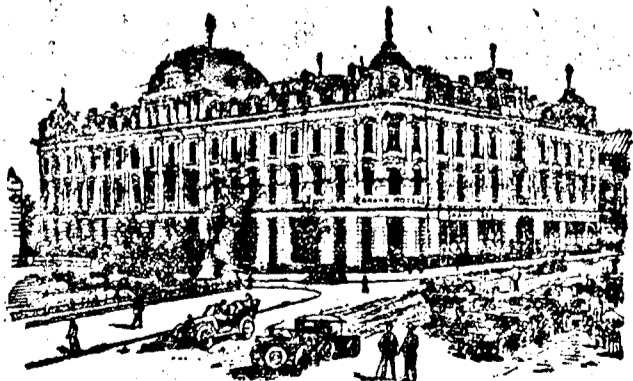
Hamburg—Amerika Linie S. A. R.

Timisoara, Str. Merozy 2.

A BUKARESTI

GRAND HOTEL

a Galeria Lafayette a posta, a Casa de Depunerii palotával, valamint a Banca Nationala és az Igazságügyi palotával szemben.

A főváros legnagyobb és legmodernebb, elsőrangú szálloda, kiváló beosztása és berendezése által, amely a legcsaládiasabb kényelmet biztosítja. Kávéház, étterem, elsőrendű bar. 813

Szobaárak 130.— lejtől.

Alkalmazott természet-tudományok hatásai

Klein József mérnök előadása a Kölcsey Életiskolában.

A Kölcsey-Egyesület minden szerdai előadása újra meg újra bizonyítja, hogy tudományos kérdések fejtegetése nem jelent unalmat, ha az előadó megtalálja a helyes kapcsolatot a tudomány igazságtal és a tömeglélek érdeklődése közt. Ez a kapcsolat tegnap is megvolt az Iparos Kulturház egész termét elfoglalt közönség és az előadó Klein József mérnök közt, aki kiváló szakember a természettudományok nagy területén és kitűnő előadó a tudósok világos és szabatos stílusával. A fantázia színes képei nélkül, végig gondolatébresztően tanulságos és szórakoztató volt egyórás előadása a természettudományok hatásáról a mindennapi életben.

Az ember ősidőktől igyekezett felhasználni a természet erőit, melyeket megismert. A megismert természeti jelenségekben előbb kikutatta a törvényszerűségeit és ennek ismerete vitte rá a célszerű felhasználásra. A természeti erők felhasználása a mindennapi élet céljaira a technika feladata. A technika ma már igen kiterjedt tudomány, melynek egyetemes hivatása pótolni és helyettesíteni az emberi erőt, hogy tehermentesítve a testi munkától, mind szebb és jobb életmódra képesítse az embert. Érdekes fejtegetéseiben mind sorra vette a technikai vívmányok közül azokat, melyek főleg a városi életben már nélkülözhetetlen tényezők. Részletesen beszámolt a központi fűtés különböző intézményeiről, melyekkel ma már nemcsak egyes épületeket és épülettömböket, hanem egész városrészeket lehet meleggel ellátni. A kitűnő elektromérnök természetesen a villamosság folyton bővülő tudományának felhasználásából sorolt fel legtöbb érdekes példát.

Alig pár évtizede annak, hogy a villamos áramot világításra felhasználták és ma már ez a módja a mesterséges világosságnak nem fényűzés. Nem szabad azonban az erős világítást összetéveszteni a helyes világítással. Az igen gyönge világítás és bizonyos fokon túlmenő erős világítás egyaránt károsra van a munkateljesítménynek. Tanulságosan mutatta ki az előadó, hogy a célszerűen jó elektromos világítás az olcsóbb is. Érdekesebben ismertette a „kétcélú világítást”, mellyel amerikai laboratóriumokban meg folynak kutató kísérletek. Lámpákat alkalmaznak, melyek a nappali világításnak nemcsak a fénysugarait szolgáltatják, hanem az ezekkel járó és az egészségnek szükséges ultraviolett-sugarakat is. Bőven szólt a villamos berendezés fontosságáról az építkezéseknél, a villamos fűtő, melegítő és főzőberendezésekről, melyekkel a háztartásban is érvényesül az a racionalizálás, mely minden üzemben szükséges. Németerországban 1930-ban 45.000 villamos tüzhelyet szereltek fel és nem a legmodosabb társadalmi osztály használja ezt a modern eszközt. A villamos konyhát kiegészíti a villamos melegvizet szolgáltató boiler. A villamosművek rájöttek arra, hogy éjjel, mikor már igen kicsi az áramfogyasztás, érdemes önköltségi áron áramot szolgáltatni a meleg-elraktározó akkumulátorkészülékek számára. Az a villamosmű, mely az esti órákban 12-16 lejért adja az elektromos áramot, az éjjeli órákban a boiler számára 2 lejért is szívesen szolgáltatja. A villamos háztartási berendezések legjobban elterjedtek Svájcban, ahol olcsó vízi erő fejleszti a villamosságot. 1930. végén Svájcban 100.000 elektromotor volt a háztartásokban, ugyanannyi melegvíz-boiler és villamos tüzhely legalább főzőlappal 70.000. Ott — a statisztika szerint — naponként 300.000 svájci eszik villamossággal főzött ebédet.

Az alkalmazott természettudományok bizonyos lelki uniformist adtak az emberiségnek. Ez az uniformizálás kezdődött a gramofonnal és folyik állandóan a rádióval, mely hatásában nem kisebb jelentőségű, mint volt a középkor végén a könyvnyomtatás kitalálása. Hasonló a hatása a hangosfilmnek, mely mindjobban kiszajátítja az egyéni izlést, az egyéni meggyőződést, a gondolkodás önállóságát. Remélhető azonban, hogy a természettudományoknak széles rétegekre kiterjedő művelő hatása mellett is mindig lesznek erős egyéni tehetségek, akik a lelki uniformisból feltörnek a magasba, mely az emberiség fejlődésének új szintjét jelzi.

A kielégített tudásvágy örömeivel tapsolta meg hosszan és erősen a közönség Klein József mérnököt, kit a jövő szerdán az Életiskola dobogóján a Kölcsey-Egyesület alelnöke, Falus Lajos dr. fog követni.

Titkos Ilona és a taxi-soffőr

A művész nő külföldre utazott és adós maradt a soffőrnek

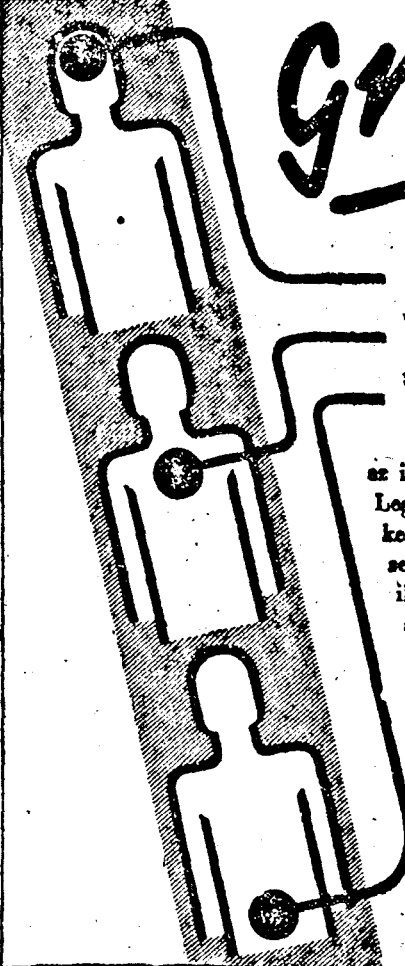
Budapestről jelentik: Jeling Sándor pesti soffőrt ma telefonon a Gellérthegy-szállóhoz hívták, ahonnan Titkos Ilona inasa és egy férjüismerőse társaságában a Keleti-pályaudvarra hajtatott. A művész nő ugyanis Bécsbe utazott. Amikor a pályaudvarra érkeztek, Titkos Ilona hosszasan beszélgetni kezdett ismerősével, anélkül, hogy a taxi-díj után érdeklődött volna. A soffőr végül megunt a várakozást és kérte a művésznőt, hogy fizesse ki a hét pengőt kitevő díjat. Titkos Ilona erre idegesen rászólt a soffőrre:

— Nem látja, hogy most beszélgetek? Ne zavarjon, majd ha elutaztam, az inasom ki fogja fizetni.

A művész nő végül is felszállt a vonatra és elutazott. A soffőr az inához fordult és kérte a taxidíjat. Az inas ekkor kétségbeesetten ezt válaszolta:

— Ugyan kérem, honnan fizessem ki magát, amikor a művész nő amugy is egy fitying nélkül hagyott itt és nem tudom, hogy miből élek, amíg visszatér.

A soffőr erre nem tehetett mást, mint a főkapitányságra sietett és ott jelentést tett az esetről.

Grippe

heves fej-, hát-
és keresztirányú
fájdalmak

az influenza (Grippe) első jelei.
Legtöbbször magas láz is jelentkezik. Van egy eszer, mely segít: Jusson eszébe, hogy ilyenkor kitűnően beváltak az

Aspirin-tabletták

BAYER

Aspirin csillapítja a láz és enyhíti a fájdalmait.

A brádi aranybányák kisajátítását és felosztását kéri négy község lakossága

Többszázmillió per Brádon — Szenzációs fordulat a bírósági tárgyaláson — Harc két aranybányáért és egy háromezer holdas birtokért —

Egyezkedési tárgyalásokat kezdett a Mica aranybánya-társaság

Elkeseredett, nagy harc folyik hónapok óta egy többszáz millió lejes értékű birtokáért. Négy község lakossága harcol elszántan olyan birtokért, amelyért érdemes küzdeni, amely — ha a harc sikeresen fejeződik be — gondtalan életet biztosít az érdekelt falvak szegény lakóinak: a brádi aranybányáért és a hozzájuk tartozó háromezer holdas területért indul meg a nagy offenzíva, amely még érdekes fejleményekkel kecsegtet.

Négy község: Brád, Lunga, Ormunda és Ruda lakossága perlik a brádi törvényszéknél a Mica aranybányatársaságot, amely jelenleg a brádi aranybányák és a hozzájuk tartozó hatalmas területek ura. A községek lakói szerint a Mica-társaságnak nem lett volna jogában átvenni a bányákat, amelyeket az agrárreform életbeléptetése után az államnak kellett volna kisajátítani és a község lakosai között szétosztani. A kereset szerint 1918-ban két német cég tulajdona volt a bánya: a „Mussart” és a „Rudai 12 Apostol”. Miután idegen állampolgárok ingatlanáról volt szó, az agrárreform idején ki kellett volna sajátítani a területet, a melyre most négy község lakossága igényt tart. A kisajátítás azonban nem történt meg, ehelyett a Mica-társaság vette bérbe a kiakná-

zási jogot. Ugyanakkor azonban a társaság birtokba vette a bányaterületek föld feletti részét is, amivel megkárosították az igényjogosult lakosságot. Kérték tehát, hogy

az állam szabályszerűen sajátítsa ki a Mica társaságtól az egész területet, bányákkal együtt,

azonkívül kérték, hogy a gyulafehérvári ügyészség, amelynek hatáskörébe az erdélyi bányák ügyei tartoznak, intézkedjen, hogy a háromezer holdas területet az állam nevére írják át.

A Mica-társaság természetesen védekezett és nagy tárgyalások, jogi viták indultak meg. A brádi törvényszék január 30-ikán tárgyalta a monstre-pórt, amelyen a négy község lakosait dr. Dante Gherman aradi ügyvéd képviselte. A tárgyalás folyamán azután megjelentek a többszázmillió per ügyében. A társaság képviselői ugyanis kijelentették, hogy az egész területre joguk van, mert megvették a két német cégtől. Dante Gherman dr. ekkor ügyfelei nevében szenzációs bejelentést tett. Elmondotta, hogy 1922-ben, amikor a Mica átvette az aranybányákat, meg akarták büntetni a vállalatot, azon a címen, hogy az adósvételi szerződés után

nem fizette be a törvényben megállapított illetéket. A bányatársaság képviselői akkor azonban azzal védekeztek, hogy

ők nem vásárolták meg a bányákat és a hozzájuk tartozó területet, hanem csak bérbevételek a kiaknázási jogot,

így tehát az illetéket szabályszerűen fizették be. Ezen a címen meg is menekültek a többmillió bírság kiizetésétől.

— Kérem a törvényszéket — jelentette ki az aradi ügyvéd — állapítsa meg, melyik bejelentés felel meg a valóságnak. Az, amelyet a társaság 1922-ben tett, vagy az, amely a mai tárgyaláson hangzott el.

A bírósági tárgyalás során a négy község lakosainak jogi képviselője bejelentette, hogy az agrárreform-törvény értelmében az igényjogosultaknak tényleg joguk van a háromezer holdra, amelyben az aranybányák is bennfoglaltatnak és a Mica-nak nem állott jogában megvenni az idegen állampolgárok tulajdonát képezett területeket — abban az esetben, ha a vásárlás tényleg megtörtént — miután azok kisajátítás alá estek. Miután elsősorban azt akarja tisztázni a bíróság, hogy megtörtént-e a vétel és milyen körülmények között, elhalasztották a tárgyalást és elrendelték, hogy a bányahatóságok mutassák be a brádi aranybányákra vonatkozó összes iratokat, amelyeknek áttanulmányozása után döntenek elsőfokon a többszázmillió értékű sorsa felett.

Vérmes reményekkel várja négy község egész lakossága a monstre-per eldőlését, amelytől azt várják, hogy jó módot, kényelmet visz a legszegényebb parasztházba is. Sokszázan vannak, akik részt kérnek a földkezből és bányákból és akik sorsuk jobbrafordulását várják. Jogosak-e a remények, az a jövő titka még, azt azonban érdekes körülményként kell megállapítani, hogy a Mica aranybánya-társaság már most tárgyalásokat kezdett az érdekeltekkel egy jövőben történő kiegyezés kérdésében.

MAROSI RUDOLF

Premier ma a SELECT-mozgóban:

C O N G O R I L L A

Két évig tartó életveszélyes munka gyümölcse ez a mestermű, mely valóban, minden kétséget kizárólag, afrikai expedíciók felvétel. A legkockázatosabb feladat volt fehér emberek számára felkeresni a gorillák hazáját, a legsötétebb dzsungelt, ahová még nem jutott el soha a civilizációnak halvány árnyéka sem. Veszélyes vadászskandokban, rendkívül ritka természeti felvételekben, hihetetlen vadállat felhajtásokban, ismeretlen néptörzsek felkutatásában és szokásaikkal való ismertetésében bővelkedik ez a nagyszerű kulturmunka, melynek emberileg elképzelhetetlen teljesítménye előtt az egész művelt világ meghajtott az elismerés zászlaját.

LIPCSEI TAVASZI VÁSÁR 1933

Kezdete március 5-én.
Bővebb felvilágosítást
ad:

A Lipcsei Vásárhoza Lipose

vagy a tiszteletbeli megbízott: H. Eugen v. Angerhauer, Timsoara, I. Str. Gen. Praporgescu 3. Kossak-bar. Tel. 70.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A kereskedők és iparosok között zavarokat okoz a forgalmiadó- és a bélyegtörvény

Küldöttségek az aradi Kereskedelmi és Iparkamaránál — Pacuraru Brutus vezértitkár sürgősen interveniált — A Kamara hivatalos közleménye a számlák bélyegzéséről

Az Aradi Közlöny részletesen foglalkozott az életbelépett forgalmi adóval és a tegnapi életbelépett illeték-, valamint számlabélyegtörvénnyel, amelyek az ország egész lakosságát, de különösen az iparos- és kereskedőosztályt érintik igen közérzékenyen. A forgalmiadó-törvény végrehajtási utasítása még szigorubb szakaszokat tartalmaz és még komplikáltabbá teszi a törvény alkalmazását. Különösen az iparosokra vonatkozó rész okoz zavarokat, mert az azokkal kapcsolatosan működő konfekcionáló és kész ruhákat árusító kereskedő cégekre is részben ki akarják terjeszteni a forgalmiadó fizetését. A férfi és női ruhákat, kabátokat előállító és árusító kereskedők és iparosok továbbá a cipésmesterek tegnap küldöttséget menesztettek az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felé. A deputációt Pacuraru Brutus, a Kamara vezértitkára fogadta, aki azonnal érintkezésbe lépett az aradi pénzügyigazgatósággal és rámutatott a végrehajtási utasítás homályosságára. Arra kérte a pénzügyigazgatóságot, hogy a törvény és az utasítás sérelmes szakaszait a kamara törvénymagyarázatának megfelelően hajtsa végre és ez esetben a konfekciós cégek nem fizetnek forgalmi adót az eladott készruhák és kabátok után. A szabókra is rendkívül súlyosabbak között az az intézkedés, hogy a megrendelőktől átvett szövetek forgalmi adójának lefizetését igazoltatni kell a ruha megrendelőjével és kikutatni, vajon 2 és fél százalékos, vagy 16 és fél százalékos forgalmiadót fizetett-e a megrendelő?

Ha valamely kabátba selyem, vagy félse-lyem bélést tesznek, vagy selyemgallérral díszítik, akkor már az egész kabát után 16 és fél százalékos luxusadót kell kiegyenlíteni.

Pacuraru vezértitkár mindezekre felhívta a pénzügyigazgatóság figyelmét és megértő eljárást kért. A pénzügyigazgatóságon kijelentették, hogy ők a törvény szellemében kénytelenek a szakaszokat alkalmazni.

Az ugyancsak most életbelépett számlabélyegtörvény szintén zavarokat idéz elő a kereskedelmi életben, mert a szükséges perforált számlák, valamint az azokra ragasztandó új bélyegek még nem kerültek forgalomba. A legtöbb cégnek egész csomó régi számlanyomtatványa van, s szükséges volna megengedni, hogy azokat mindaddig felhasználhassák, amíg az új perforált számlák forgalomba nem jönnek. Ez ügyben szintén intervenciót kértek a Kereskedelmi és Iparkamarától, amely kilátásba helyezte, hogy a pénzügyminisztériumhoz felterjesztést intéz a sérelmek orvoslása érdekében. A pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályát is nagyon sokan keresik fel informá-

ciókért és ott kijelentették, hogy mindegyik a törvénynek megfelelően járjon el, nehogy bíróságos váljon szükségessé.

A számlák bélyegzésének új rendjéről a Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan a következőket közli: Február 1-től kezdve külön számlabélyegek kerülnek forgalomba és bélyegkötelezettség alá esik az új törvény szövege szerint a kereskedők és iparosok által kiállított bármilyen fajtájú számla, tehát még a konzignációs (bizományi) számla is. A számlabélyeg két, egymástól elválasztható részből áll. Az első rész az ország címerét, a második rész a király arcát ábrázolja. A számlának is két részből kell állania, az első részre, amely a kibocsátónál marad, a bélyeg első részét kell ragasztani, a vevőnek adott példányra pedig a bélyeg második részét. A bélyeg mindkét része azonos sorszámúval van ellátva és így a pénzügyigazgatóság a vevőnél és az eladónál ellenőrizni tudja, hogy ugyanannak a bélyegnek két része van-e a számlára ragasztva. Azok a számlák, melyek nem a fenti módon vannak bélyeggel ellátva, úgy tekintetnek, mintha egyáltalán nem lennének felülbélyegezve. A felhasznált bélyeget a számlát kibocsátó cég bélyegzőjével is át kell ütni.

Elkészült az új banktörvény-tervezet

A fővárosi és vidéki bankok alaptökéje

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter új banktörvényt készített, amelyet a közeljövőben a parlament elé terjeszt. A javaslat szerint a bankok alaptökéje a fővárosban nem lehet kevesebb husz millió lejnél. A vidéki bankok alaptökéjének minimális határát a legfőbb banktanács állapítja meg. A bankoknál elhelyezett betétek nem haladhatják meg az alaptöke tizszeresét. Az alaptöke huszonöt százaléka folyósítható kell hogy legyen, ennek legálább nyolc százaléka készpénzben. Az alapítotagok két évig semmiféle pénzügyi kötelezettség nem vehetnek fel a banktól, kölcsön formájában sem. Az igazgatósági tagok saját nevükön vagy számlájukon nem folytathatnak banküzleteket. A meglévő bankoknak öt év alatt kell alkalmazkodniuk az új törvény rendelkezéseire.

= A BUZAHÁNY ÉS A HAVAZÁS MIÁTT TÖBB MALOM BESZÜNTETTE ÜZEMÉT. A kedvezőtlen időjárás miatt az aradkörnyéki országutak részben járhatatlannokká váltak és az utóbbi napokban még kevesebb búzát lehetett fuvarozni. Az aradi és új-aradi piacon napok óta alig van valami felhozatal és ezért a buza ára abnormálisan felemelkedett. Arad környékén és a Körösvölgyben néhány malom kénytelen volt üzemét megszüntetni, de remélhető, hogy ez az állapot az időjárás enyhülésével megszűnik.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Csődkérelem az aradi Gyöngyházipar R.T. ellen

Az Aradi Gyöngyházipar R. T. ügyében ma érdekes beadvány érkezett az aradi cégbírósághoz. A beadványban dr. Juhász Géza ügyvéd csődöt kért a vállalat ellen elrendelni. A Gyöngyházipar R. T. ügye még évekkal ezelőtt kezdődött, amikor csődöt kért önmaga ellen. A csődeljárás megindítása során megváltoztatták a kérelmet és kényszerregezés elrendelését kérték. A múlt évben életbelépett a bírói felszámolásról szóló törvény és akkor ismét módosították kérvényüket, amennyiben az új törvényre hivatkozva most már bírói felszámolást kértek. Néhány hónappal ezelőtt hatályon kívül helyezték a bírói felszámolásról szóló törvényt és három havi határidőt adtak a felszámolás alatt álló vállalatoknak arra, hogy ismét kényszerregezést kérjenek. A Gyöngyházipar R. T. azonban más módozatot választott és most ismét csődöt kért.

A bírói felszámolásról szóló törvény hatályon kívül helyezése egyébként érdekes helyzetet teremtett. Összesen 13 cég kért bírói felszámolást és ezek közül a megállapított három hónapos határidőn belül hatan kértek kényszerregezést elrendelni. A határidő január 20-án telt le és előreláthatólag a többi hét cég ellen a hitelezők fognak csődöt kérni.

= A temesvári gabonapiac irányzata szilárd és tegnap az árak a következők voltak: óbuza 670, újbuza minőség szerint 615-630, regáti buza 640, ótengeri 175, újitengeri 165, zab 225, muhar 130, tökmag 420-440, burgonya 175-250, vöröshere 1500-1800, lucerna 2800 lej száz kilogrammonként a bánági feladóállomásra.

= Nem adnak ki többé ideiglenes behozatali engedélyt. A Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli: Minthogy február 1-én megszűnt a behozatali engedélyek kiadásának átmeneti időszaka és most már az eredeti bejelentések alapján fogják a további engedélyeket kiadni, soron kívüli behozatalra nem adható be többé kérvény és ilyeneket a Kamara nem is továbbíthat.

FORUM

Panaszok a délutáni elemi iskolai tanítások miatt

Az alábbi közérdekű sorok érkeztek be ma szerkesztőségünkbe: „Igen tisztelt Főszerkesztő ur! Tisztelettel kérjük, alábbi sorainkban az Aradi Közlöny legközelebbi számában helyt adni sziveskedjék: A szülők körében nagy elégedetlenséget váltott ki az a rendelet, melyet a közoktatásügyi minisztérium az 1932-33-as iskolai évre adott ki s amely szerint az állami elemi iskolákban az eddigi délelőtti tanítás helyett, a délelőtti és délutáni tanítási módszert vezetik be. Ez a rendelkezés egyaránt sérelmes a szülőkre, akik ilyenformán nem tudnak egyáltalán foglalkozni gyermekük nevelésével, miután a gyermekek minden idejét az iskola veszi el. De sérelmes a gyermekekre nézve is, akik esőben, hóban kénytelenek kétszer megtenni azt az esetleg kilométereket kitevő utat, amely szülőik otthonától az iskoláig vezet. Végül káros az államháztartásra nézve is, mert a délelőtti-délutáni tanítás tetemes fűtési költségeket jelent akkor, mikor minden vonalon a takarékoság a legfőbb jelszó. Nem kedvező egyébként a tanítóokra sem, akiknek az ilyen tanítási rendszer mellett, egész nap nincs szabad idejük. Több városban a szülők intervenciójára, az illetékes tanfelügyelőség útján, engedélyezte a minisztérium a délelőtti tanítási rendszer visszaállítását, így a temesvári elemi iskolában is visszaállították a régi tanrendszert. Több aradi szülő nevében akarjuk tehát felhívni az aradi tanfelügyelőséget, hogy interveniáljon a délelőtti tanítás elrendelése ügyében, mert a mostani rendszer mellett, gyermekeinket a késő esti órákig kell ébrentartanunk leckéik elvégzése miatt. Soraink közléséért fogadjon igen tisztelt Főszerkesztő ur hálás köszönetünket. Maradunk kiváló tisztelettel: Több aradi szülő.”

Figyelem!
Nem minden
prezervatív.
„OLLA”
ne fogadjon el
„Olla” helyett
silány utánzatokat.

